

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/12/2020
Identifikačné číslo spisu: 1020201467
Dátum vydania rozhodnutia: 8. decembra 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1020201467.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): O. F. S., alias X. W., alias I., nar. XX.XX.XXXX, štát Sierra leone resp. Nigérijská federatívna republika, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov, právne zastúpený: Centrum právnej pomoci, so sídlom Račianska 71, Bratislava, proti žalovanému: Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nitra, Kalvárska 2, 949 01 Nitra, o správnej žalobe vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Sa/95/2020 a 7Sa/96/2020 zo dňa 28. októbra 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Sa/95/2020 a 7Sa/96/2020 zo dňa 28. októbra 2020 vo výroku 2/ z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalovaný rozhodnutím PPZ-HCP-BA11-75-019/2020-AV zo dňa 22.07.2020 (ďalej len „rozhodnutie o zaistení“) rozhodol o zaistení sťažovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“), pričom dĺžku doby zaistenia stanovil na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 22.08.2020.
2. Následne rozhodnutím PPZ-HCP-BA11-75-036/2020-AV zo dňa 20.08.2020 (ďalej len „rozhodnutie o predĺžení zaistenia“) žalovaný predĺžil zaistenie sťažovateľa najviac do 13.11.2020.
3. Dňa 19.10.2020 bola Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) doručená správna žaloba sťažovateľa vo veci zaistenia voči rozhodnutiu o zaistení a rozhodnutiu o predĺžení zaistenia, ktorou sa sťažovateľ domáhal zrušenia týchto rozhodnutí a svojho prepustenia zo zaistenia. Žaloba bola zaevidovaná na krajskom súde pod sp. zn. 7Sa/95/2020 a sp. zn. 7Sa/96/2020.

4. Krajský súd uznesením sp. zn. 7Sa/95/2020-47 a 7Sa/96/2020, vo výroku

I. zastavil konanie vo veci zaistenia z dôvodu § 99 ods. 1 písm. a) zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“), nakoľko odpadol predmet konania, argumentujúc tým, že v čase podania neexistoval predmet sporu, nakoľko žalovaný rozhodnutím stanovil dĺžku zaistenia najviac do 22.08.2020;

II. žalobu vo veci predĺženia lehoty zaistenia odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. f) S.s.p., nakoľko zástupca sťažovateľa (Centrum právnej pomoci) nepredložil na konanie plnú moc v tejto veci a teda ide o vec podanú neoprávnenou osobou a

III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

5. Proti výroku 2/ uznesenia krajského súdu, uvedeného v záhlaví tohto rozhodnutia, sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v § 440 ods. 1 písm. j) S.s.p., t.j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

6. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- sťažovateľ v prílohe správnej žaloby doložil okrem iného žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci zaistenia obsahujúcu plnomocenstvo zo dňa 24.07.2020 a rozhodnutie Centra právnej pomoci o priznaní nároku na právnu pomoc číslo spisu: KaBA 19528/2020, ČRZ: 109241/2020 zo dňa 02.10.2020;

- žiadosť o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 24.07.2020 na poslednej strane v časti "E. Splnomocnenie" obsahuje datované a podpísané splnomocnenie Centra prípadne advokáta podľa rozhodnutia Centra na zastupovanie v konaní o administratívnom vyhostení alebo v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu;

- v rozhodnutí Centra zo dňa 02.10.2020, vo výrokovej časti je uvedené, že Centrum na základe § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci sťažovateľovi vo veci správnej žaloby proti rozhodnutiu o zaistení a rozhodnutiu o predĺžení zaistenia až do právoplatného skončenia veci a na podanie kasačnej sťažnosti a na jeho zastupovanie určuje Centrum právnej pomoci;

- rozhodnutie Centra o priznaní nároku na právnu pomoc nadobudlo právoplatnosť dňa 07.10.2020;

- písomné plnomocenstvo (datované a podpísané dňa 24.07.2020), ktoré tvorí súčasť žiadosti zo dňa 24.07.2020, jednoznačne obsahuje presné vymedzenie a teda rozsah, v akej veci (resp. veciach) sťažovateľ splnomocňuje zástupcu sťažovateľa;

- z formálno-teoretického hľadiska ide o špeciálne plnomocenstvo, ktoré obsahuje okruh druhov právnych úkonov na ktorých sťažovateľ splnomocnil zástupcu sťažovateľa a zároveň má charakteristiku neobmedzeného plnomocnenia (mandatum incertum) čo umožňuje splnomocnencovi konať voľne, podľa jeho najlepšieho vedomia a svedomia;

- ustanovenie § 50 ods. 3 S.s.p. nekladie povinnosť, aby sťažovateľ z formálneho hľadiska udelil individuálne plnomocenstvo (na presný určitý úkon) zástupcovi;

- požiadavka zo strany krajského súdu nemá oporu v S.s.p., pričom jej vyžadovanie v tomto prípade by malo za následok odopretie práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúceho z Ústavy Slovenskej republiky, keďže sťažovateľ je momentálne zaistený a nachádza sa v ÚPZC Medved'ov;

- nie je potrebné, aby bol sťažovateľ zastúpený advokátom a potom úkon zástupcu sťažovateľa (podanie správnej žaloby) je nevyhnutné brať ako úkon, ktorý urobil sám sťažovateľ, a to v zmysle ustanovenia § 24c ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z., ktoré demonštratívny spôsobom uvádza, že Centrum podá najmä opravný prostriedok, pričom povinnosťou Centra je urobiť všetky neodkladné úkony na ochranu práv sťažovateľa, čo v tomto prípade predstavuje podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu o zaistení a rozhodnutiu o predĺžení zaistenia;

- alternatívne, na základe rozhodnutia štátneho orgánu - rozhodnutia Centra, vzniklo zákonné zastúpenie v zmysle § 23 Občianskeho zákona a úkon zástupcu sťažovateľa je taktiež možné vnímať aj ako úkon jeho zákonného zástupcu sťažovateľa;

7. Záverom navrhol, aby kasačný súd uznesenie krajského súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 25.11.2020 stručne opísal prípad sťažovateľa a uviedol, že s týmto opakovane koná minimálne od roku 2017, pričom odmieta podpísať akúkoľvek písomnosť. Poukázal na zápisnicu o podaní vyjadrenia zo dňa 12.11.2020, v ktorej sťažovateľ uviedol, že nemá žiadneho právneho zástupcu, v útvare policajného zaistenia pre cudzincov ho žiadny právny zástupca nekontaktoval a nemá vedomosť ani o súdnych konaniach v súvislosti s jeho osobou. Preverovaním žalovaného bolo zistené a potvrdené, že sťažovateľ v útvare policajného zaistenia pre cudzincov nebol kontaktovaný žiadnym právnym zástupcom, ani Centrom právnej pomoci a nebol informovaný o podaní a výsledku podanej správnej žaloby.

9. Ďalej uviedol, že v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 24.07.2020 je možné zreteľne vidieť, že podpisy na žiadosti sa vôbec nezhodujú, a navyše v nej mal sťažovateľ uviesť, že je ženatý, pričom bol v júli 2020 právoplatne rozvedený.

10. Rozhodnutie Centra o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci sťažovateľovi samo uvádza, že sťažovateľ podal žiadosť na poskytnutie právnej pomoci vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia o zaistení, pričom vo výroku je rozhodnuté o priznaní právnej pomoci aj vo veci rozhodnutia o predĺžení zaistenia hoci o to sťažovateľ sám nepožiadaval. Žalovaný následne uviedol, že má plné právo domnievať sa, že sťažovateľ je zastupovaný Centrom neoprávnene a podvodným spôsobom.

11. Záverom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

12. Sťažovateľ vo vyjadrení zo dňa 30.11.2020 uviedol

- vo vzťahu k zápisnici z 12.11.2020, ktorá je podkladom iného rozhodnutia, že sťažovateľ v predmetnej zápisnici žiadal o tlmočenie do jazyka Aruba a zároveň vyjadril nesúhlas s tlmočením z jazyka slovenského do jazyka anglického;

- sťažovateľ skutočne nemá právneho zástupcu v právnej veci o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o predĺžení lehoty zaistenia zo dňa 12.11.2020, nakoľko len dňa 13.11.2020 Centru právnej pomoci doručil ďalšiu svoju žiadosť o poskytnutie právnej pomoci (o čom bol k vyjadreniu predložený doklad);

- žiadny právny predpis nestanovuje povinnosť, aby podpisy sťažovateľa ako konajúcej osoby v rôznych častiach žiadosti boli identické pre platnosť jeho písomného právneho úkonu;

- sťažovateľ dňa 25.08.2020 doručil svojmu zástupcovi druhú žiadosť (o priznanie nároku na právnu pomoc- pozn. kasačného súdu) v právnej veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia o predĺžení zaistenia, pričom táto obsahuje v časti E. splnomocnenie;

- zástupca sťažovateľa pravidelne prostredníctvom svojho zamestnanca navštevuje ÚPZC Medveďov, pričom pravidelne informuje sťažovateľa o priebehu a stave konania a to osobne ako aj telefonicky o čom kasačnému súdu predložil čestné prehlásenie;

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. potrebné v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 24c ods. 3 zákona č. 327/2005 Z.z. zo žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu musí byť zrejmé, komu je určená, kto ju podáva, čo sa sleduje, a musí byť podpísaná a datovaná. Ďalej žiadosť musí obsahovať číslo spisu konania podľa prvej vety adresu, kam je žiadateľovi možné doručovať písomnosti, čestné vyhlásenie o tom, že žiadateľ nemá svojho právneho zástupcu podľa odseku 1 písm. c) a plnomocnenstvo na zastupovanie v konaní. Ak

žiadateľ požiada o poskytnutie právnej pomoci po doručení rozhodnutia podľa odseku 1 písm. e), musí toto rozhodnutie alebo jeho kópiu priložiť k žiadosti.

Podľa § 24c ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. centrum vykoná neodkladné úkony právnej pomoci, najmä podá opravný prostriedok, a to aj v prípade, ak žiadosť nie je úplná. Všetky úkony centra sa považujú za úkony žiadateľa. Ak je žiadosť neúplná, centrum vyzve žiadateľa na jej doplnenie v primeranej lehote. Ak žiadateľ žiadosť nedoplní v určenej lehote, zastúpenie centrom alebo centrom určeným advokátom zaniká; centrum o tom upovedomí žiadateľa na adrese, ktorú uviedol v žiadosti.

14. Kasačný súd predovšetkým konštatuje, že o oprávnení Centra na zastupovanie sťažovateľa v tomto kasačnom konaní nemal pochybnosti, a to vzhľadom na obsah rozhodnutia o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci číslo spisu: KaBA/19528/2020 ČRZ: 109241/2020 zo dňa 02.10.2020 (č. l. 9) a predloženú žiadosť o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 25.08.2020.

15. Z obsahu súdneho spisu vyplynulo, že sťažovateľ dňa 24.07.2020 podpísal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v konaní o zaistení PPZ-HCP-BA11-75-079/2020-AV, súčasťou ktorej je aj splnomocnenie Centra na zastupovanie v danom konaní. Poskytovanie právnej pomoci v konaní o zaistení je osobitne upravené v § 24c zákona č. 327/2005 Z.z., v zmysle ktorého je plnomocenstvo súčasťou žiadosti o poskytnutie právnej pomoci. Vzor žiadosti je upravený v prílohe č. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 544/2005 Z.z., pričom v časti E tejto žiadosti je naformulované splnomocnenie Centra na zastupovanie v konaní o administratívnom vyhodení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu. Niet pritom pochýb, že pod konaním o zaistení v tejto súvislosti (pokiaľ ide o podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu o predĺžení zaistenia) možno rozumieť aj konanie o predĺžení zaistenia.

16. V predmetnej veci právny zástupca sťažovateľa (Centrum) popri správnej žalobe proti rozhodnutiu o zaistení a rozhodnutiu o predĺžení zaistenia predložil súdu rozhodnutie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci vo veci správnej žaloby proti vyššie uvedeným rozhodnutiam a žiadosť, ktorou sťažovateľ požiadal svojho zástupcu (vzhľadom na svoj obsah, najmä dátum spísania) o poskytnutie právnej pomoci v konaní týkajúceho sa rozhodnutia o zaistení.

17. Krajský súd výzvou zo dňa 21.10.2020, vyzval sťažovateľa na predloženie plnomocenstva, uvádzajúc, že v danej veci sa jedná o dve rozhodnutia, a to rozhodnutie PPZ-HCP-BA11-75-036/2020-AV zo dňa 20.08.2020 (rozhodnutie o predĺžení zaistenia - pozn. kasačného súdu), pričom v tejto veci je sťažovateľ zastúpený Centrom a rozhodnutie PPZ-HCP-BA11-75-019/2020-AV zo dňa 22.07.2020 (rozhodnutie o zaistení - pozn. kasačného súdu), v súvislosti s preskúmaním ktorého krajský súd (následne uvádzajúc iné číslo rozhodnutia - PPZ-HCP-BA11-75-036/2020-AV) mal za to, že Centrum nepredložilo nové plnomocenstvo na zastupovanie. Krajský súd svoju požiadavku formuloval značne zmätočne, zamieňajúc čísla jednotlivých preskúmaných rozhodnutí, pričom však napokon odmietol správnu žalobu proti rozhodnutiu o predĺžení zaistenia, v súvislosti s ktorým vo výzve konštatoval zastúpenie sťažovateľa Centrom.

18. Napokon zmätočným je aj samotné napadnuté uznesenie (v napadnutej časti), v ktorom krajský súd, vzhľadom na vyššie opísanú situáciu konštatoval podanie správnej žaloby neoprávnenou osobou (čomu by za prijatia tohto záveru zodpovedal dôvod odmietnutia podľa § 98 ods. 1 písm. e/ S.s.p.) a vzápätí túto odmietol poukazujúc na ust. § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p., t. j. správny súd uznesením odmietne žalobu, ak žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50.

19. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že podľa § 49 ods. 2 písm. b/ S.s.p. žalobca nemusí byť zastúpený podľa odseku 1 v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b/ až e/, g/ a i/, pričom v § 6 ods. 2 písm. d/ S.s.p. ide o správne žaloby vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhodenia. Právne zastúpenie v konaní o zaistení nie je povinné, preto odmietnutie správnej žaloby vo veciach zaistenia podľa § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p. nie je v súlade so zákonom.

20. V súvislosti s prípadnými pochybnosťami súdu o tom, či Centrum právnej pomoci bolo splnomocnené na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu o predĺžení zaistenia, je na mieste riadne

a najmä zrozumiteľným spôsobom vyzvať sťažovateľa (Centrum) na predloženie splnomocnenia (ktoré napokon bolo v štádiu konania o kasačnej sťažnosti predložené). Splnomocnenie je súčasťou formulárovej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci. Z § 24c ods. 4 prvej vety zákona č. 327/2005 Z.z. vyplýva pre Centrum povinnosť vykonať neodkladné úkony právnej pomoci, najmä podá opravný prostriedok, a to aj v prípade, ak žiadosť nie je úplná. Zmienená neúplnosť nie je v zákone bližšie špecifikovaná a preto je uvedené nutné vykladať ako akýkoľvek nedostatok žiadosti (a teda aj ako nevyplnenú časť E žiadosti - splnomocnenie), ktorý neznemožňuje aspoň identifikáciu právnej veci, v ktorej bolo o poskytnutie právnej pomoci požiadané. Vzhľadom na ďalšie znenie ust. § 24c ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. najmä jeho druhú vetu („Všetky úkony centra sa považujú za úkony žiadateľa.“) a aj prípadný zánik zastúpenia Centrom v prípade neodstránenia nedostatkov žiadosti, za prijatia záveru o tom, že sťažovateľ nie je zastúpený Centrom, by podľa kasačného súdu bolo nutné nahliadať na podanie správnej žaloby tak, akoby bola podaná samotným sťažovateľom.

21. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že v konaní pred krajským súdom neboli splnené podmienky pre odmietnutie správnej žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p. a preto, kasačný súd napadnuté uznesenie v zmysle § 462 ods. 1 v spojení s § 457 ods. 2 S.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.